

25.10.2014

КАЗУС №...

През есента на 2009 г. Симеон Дъбов помагал при извършването на ремонт на покрива на семейство Николови от с. С***. На 11.10.2009 г. след приключване окончателно на ремонта Симеон Дъбов заедно със Стоил Николов, Любен Николов и Любомир Николов започнали да се черпят, като всички изпили значително количество алкохол. След полунощ Дъбов и Любомир Николов решили да си допият в дома на Искрен Иванов от с. Л***, с когото били приятели. До с. Л*** Любомир Николов и Дъбов се придвижили с автомобила на Дъбов, който, след като пристигнали го оставили в началото на селото, поради опасения да не ги спре полицията, тъй като Дъбов бил употребил алкохол. Двамата стигнали пред дома на Иванов, който се намирал на централната улица в селото. След като констатирали, че входната врата на двора е била заключена, започнали да викат Иванов по име. Никой не им отговорил, а кучетата от съседните дворове се разлаяли. Тогава Любомир Николов и Симеон Дъбов, прескочили през оградата на двора, като бутнали няколко керемиди от нея и влезли в двора. Любомир Николов знаел, че Иванов спи в пристройката към къщата, затова и двамата се насочили натам. Междувременно Иванов, който спял в лятната кухня се събудил от лая на кучетата и падането на керемидите, станал от леглото и взел намиращия се на масата кухненски нож, който бил с дължина на острието 14 см и добре заострен режеш ръб. След което отворил вратата, Иванов забелязал Николов и Дъбов на около 2-3 метра от пристройката, до мазето и им извикал "Стой! Сега ще ви заколя!" Същият не разпознал „нощните“ гости, тъй като било тъмно и последните изплашени от думите му се обърнали и побягнали с намерение да напуснат двора. Първи побягнал Николов, който успял да прескочи оградата и се насочил към паркирания автомобил. Докато бягал чехлите му останали в двора на Иванов. Искрен Иванов обаче с ножа в ръка застигнал Дъбов, който леко се извърнал и посегнал към него с дясната си ръка, за да се защити. Иванов обаче пробол с ножа Дъбов в лявата му гръдна половина, в областта на сърцето, като ударът бил нанесен със сравнително малка сила. Въпреки нанесения му удар Дъбов успял да прескочи оградата и започнал да се отдалечава от къщата. Междувременно привлечена от лая на кучетата, падането на керемиди и викове в двора на Иванов дошла съседката му – Стоянка Мечева, която го заварила по бельо и с нож в ръка. Докато Иванов разказвал на Мечева, как двама души влезли в двора му и как той успял да прободне с ножа единия, към тях се приближил Любомир Николов и си поискал чехлите. Иванов познал сина на приятеля си, върнал му чехлите и му казал, че е пробол Дъбов, но последния избягал и не знаел къде е, нито имал намерение да го търси, прибрал се в кухнята, измил ножа и го оставил на масата. След като си взел чехлите Любомир Николов тръгнал да търси приятеля си – Дъбов. Открил го безжизнен на около двадесетина метра от къщата на Иванов. Веднага се обадил по мобилния си телефон на баща си – Любен Николов и брат си Стоил Николов и им

разказал какво се е случило. Били уведомени органите на МВР и Бърза помощ. След като лекарския екип пристигнал на място, констатирал смъртта на Дъбов. Служителите на МВР извършили оглед, фотоснимки, с протокол за доброволно предаване взели ножа, с който Иванов пробол Дъбов. По случая започнало досъдебно производство.

Разследващия полицай е предявил материалите по делото на обвиняемия Иванов пет дни след изтичането на удължения от съответния прокурор от Апелативна прокуратура срок на разследване. След което делото било изпратено в окръжната прокуратура, а оттам прокурорът изготвил обвинителен акт и го внесъл в окръжния съд.

От заключението на съдебномедицинската експертиза било видно, че в резултат на нанесения от Иванов удар с нож, в областта на сърцето на Дъбов същия починал, като непосредствената причина за смъртта била сърдечна тампонада от притискане на сърцето от излялата се кръв в околосърцевата торбичка, остра кръвозагуба в гръдната кухина, довели до остра сърдечно-съдова недостатъчност.

От съдебно-психиатричната експертиза било видно, че към момента на деянието Иванов могъл да разбира свойството и значението на извършеното и да ръководи постъпките си и водещата емоция у него не бил страха от нападение спрямо него, а желанието му за отмъщение и саморазправа.

Иванов бил осъден. Същият до момента на деянието 12.10.2009 г. не бил осъждан.

За времето от 12.10.2009 г. до 21.10.2009 г. – 10 дни Иванов имал мярка за неотклонение „Задържане под стража“, а от 22.10.2009 г. до 28.05.2012 г. – 950 дни, когато присъдата му окончателно влязла в сила, мярката му за неотклонение била „Домашен арест“.

ВЪПРОСИ:

1. Каква е правната квалификация на извършеното деяние?
2. Каква е формата на вината?
3. Може ли да се твърди, че в конкретния случай Иванов е действал при условията на неизбежна отбрана? А при условията на мнима неизбежна отбрана?
4. Предявяването на делото на обвиняемия на петия ден след изтичането на удължения срок на разследване явява ли се съществено процесуално нарушение, ако да защо и какво и това действие има ли въобще правна стойност. Обосновете отговора си.
5. След влизането на присъдата в сила следва ли да се приспадне времето през което Иванов е имал мярка за неотклонение „Задържане под стража“ и времето, през което мярката му за неотклонение е била „Домашен арест“ и ако да, реално колко дни следва да бъдат приспаднати от присъдата на Иванов?

ОТГОВОР на въпрос № 1: по чл. 115 от НК- тъй като Иванов умислено умъртвил Дъбов, пробождайки го с нож в областта на сърцето.

ОТГОВОР на въпрос № 2: евентуален умисъл. Иванов не е целял пряко настъпване на смъртта на Дъбов, но я е предвидил като възможен противоправен резултат и се е съгласил с настъпването му. В подкрепа на този извод е факта, че средството на престъплението е бил кухненски нож с острие от 14 см и добре заострен режещ ръб, който е напълно способен да причини смърт, обстоятелство безспорно съзнавано от Иванов, когато го е взел от масата, подгонил Николов и Дъбов и е пробол последния. Макар ударът да е бил нанесен със сравнително малка сила, той е бил насочен в сърдечната област на Дъбов.

ОТГОВОР на въпрос № 3: Иванов не е действал при условията на неизбежна отбрана съгласно чл. 12, ал.1 от НК, защото: за да е налице института на неизбежната отбрана е необходимо да има непосредствено и противоправно нападение, което пряко да застрашава или накърнява законни права и интереси на държавата и обществото, личността или правата на отбраняващия се или на други лица. В конкретния казус Иванов се е събудил от лай на кучета и падането на керемиди и се е въоръжил с нож, годен да причини смърт. Към този момент, докато отвори вратата същия е нямал представа, че в двора му се намират хора. Следователно към този момент той е нямал ясно оформена представа, че някой посяга на живота или имуществото му, а според постановление на пленума на ВКС № 12/1973 г. неизбежна отбрана за предполагаемо бъдещо нападение е недопустима. Освен това според решение № 2/1986 г. на ВКС по н.д. 654/1985 г., когато десетът предварително се въоръжи и се подготви за посрещане на нападенията на пострадалия – не може да има неизбежна отбрана-настоящия случай е такъв – Иванов е имал достатъчно време да оцени ситуацията, но с обмислени и целенасочени действия е взел ножа и се е подготвил да посрещне едно предполагаемо бъдещо нападение. Освен това, когато е отворил вратата и е излязъл, той е видял двете лица да стоят до мазето и неправилни нищо. След като ги заплашил, че ще ги заколи и двамата се обърнали и побягнали, с което ясно му показали, че искат възможно по-бързо да напуснат имота му, а не да го нападат. Дъбов до последния момент преди пробождането не е давал никакви индикации, че иска да нападне Иванов, замахвайки към Иванов с дясната си ръка е искал и целял единствено да се предпази, защити от Иванов. Не на последно място следва да се вземе предвид заключението на съдебно-психиатричната експертиза, че при извършване на деянието водещата емоция у Иванов не била страха от нападение спрямо него, а желанието му за отмъщение и саморазправа. Съгласно трайната съдебна практика института на неизбежната отбрана не може да обслужва действия на саморазправа и отмъщение, както и че след прекратяването на нападенията, когато нападнатият се превърне в нападател, той не действа при условията на неизбежна отбрана /Р-315/2008 г.ВКС, Р-476/2003 г.

ВКС,а съгласно Р-95/1986 г. на ОСНК е застъпено най-точно становището, че когато нападателят преустанови нападението и започне да бяга, а нападнатият го настигне и убие последния не може да се позовава на неизбежната отбрана или на превишаване на пределите ѝ, тъй като с бягството от първоначалното стълкновение нападението е било прекратено.

Няма и мнима неизбежна отбрана – за да има мнима неизбежна отбрана би следвало да е налице увреждане в резултат на мнимо нападение. В случая по конкретния казус няма такива факти-Дъбов се е отдалечавал от Иванов, без да показва с нищо че се кани да му навреди по какъвто и да е било начин. При отсъствието на обективни данни за нападение субективното допускане или предположение на Иванов че е или е бил могъл да бъде нападнат са ирелевантни, тъй като мнимата неизбежна отбрана изисква деецът да е уверен че се отбранява срещу непосредствено противоправно нападение /Р-700/09.12.1996 г. по н.д. 560/1996 г. на II н.о. Освен това Иванов е имал достатъчно време и е разполагал с необходимия интелектуален потенциал да възприеме и разбере намеренията на бягащите посетители, поради което е изключена грешка/била тя извинителна или не/ относно действителността на нападението.

ОТГОВОР на въпрос № 4: Няма нарушение на процесуалните правила, нито съществено, нито несъществено, защото предявяването на материалите от разследването е чисто процесуално действие, а не действие по разследването, следователно за него не се отнася разпоредбата на чл. 234, ал. 7 от НПК. Въпросната алинея визира единствено и само действия по разследването.

ОТГОВОР на въпрос № 5: От присъдата следва да му се приспадат общо 485 дни, защото: от 12.10.2009 г. до 21.10.2009 г. Иванов е имал мярка за неотклонение“Задържане под стража“- общо 10 дни. За времето от 22.10.2009 г. до окончателно влизане в сила на присъдата му – 28.05.2012 г. е имал 950 дни, през които е бил под „Домашен арест“. Съгласно чл. 59, ал.1, т.1 от НК един ден задържане се зачита за един ден лишаване от свобода, а съгласно чл. 59, ал.1, ал.1, т.2 от НК два дни домашен арест се зачита за един ден лишаване от свобода. От присъдата следва да се приспадат 10 дни, през които Иванов е бил задържан и 475 дни от домашния арест/475 е половината на 950/ или общо 485 дни.

Забележка- казусът е действителен случай от практиката на Окръжен съд – Пловдив. Делото е минало през три инстанционен контрол, приложени са и съответните съдебни актове. В казуса са променени имената на съответните лица.

Исрби контролни казус № 6

КАЗУС №...

25.10.2014

През пролетта на 2012 г. А.А. на тринадесет години и Р.И. на 17 години установили връзка. Родителите на А.А., М.А. и Т.А. не одобрявали това и забранили на дъщеря си да се вижда с Р.И. Той знаел за отношението към него и за обидните епитети, с които баща ѝ Т.А. го наричал.

В края на юни 2012 г. Р.И. казал на приятелката си, че има решение на проблема. Започнал да разпитва А.А. кога баща ѝ се прибира от работа, кога отива, откъде минава, за да го причака с неговите приятели. Казвал ѝ, че ще причака родителите ѝ, когато отиват на работа и ще ги застреля. Обяснявал ѝ, че иска да убие родителите на свидетелката по отделно и разсъждавал дали не е най-добре да го направи, когато спят. А.А. не приемала намеренията му на сериозно.

В края на м. август Р.И. си купил от неустановено лице нож-тип „мачете“.

На 30.08.2012г. след полунощ Р.И. решил да осъществи намерението си. За да реализира целта си, той взел със себе си два чифта ръкавици – едните бели / със син гумиран участък на дланите/, поставил на ръцете си, а втория чифт плетени / мръсно бели на цвят и с точки / сложил в джоба на якето си. На гърба си превързан с ластик в кожен калъф носел нож с обща дължина 50 см. и с дължина на острието 35,50см. и ширина 4,30 см. с дръжка обвита с черно тиксо. Това бил ножа тип „мачете“.

Р.И. носел със себе си прикрепен на кръста и още един нож- със синьо-бяла дръжка, с дължина на острието 11,5 см.

Обадил се на А.А. по мобилния телефон и поискал да се срещнат. Тя му отворила вратата и го пустила в детската стая. Там се намирал и нейния брат – малолетния Б.А. Р.И. казал, че ще отведе Б.А. при негов приятел. Отвел малолетния в дома си, пустил му телевизора и го предупредил да не заспива.

Докато била сама, около 10 минути в жилището, А.А. не събудила родителите си, за да им разкаже за случващото се, защото се страхувала Р.И. да не направи нещо на брат ѝ.

Когато Р.И. се върнал попитал къде спят родителите ѝ. Тя му посочила спалнята. Около 3 часа след полунощ, на 30.08.2012г. той взел ножа със синята дръжка с лявата ръка, а в дясната държал големия нож тип „мачете“ и влязъл в спалнята. Башата на А.А., Т.А. обаче се разбудил. Р.И. пустил до леглото ножа със синята дръжка, който носел в лявата си ръка и се върнал обратно в детската стая, като се скрил зад вратата. В момента в който Т.А. се обърнал и си отворил очите видял силует и в първия момент решил, че това е малолетния му син. Извикал го по име, но никой не му отговорил. Т.А. чул, че вратата на детската стая се затваря. Р.И. се бил прикрил клекнал зад вратата на детската стая. Т.А. станал от леглото и се

отправила към детската стая. Бутнал вратата, но не могъл до край да я отвори. Включил осветлението и влязъл в стаята. На вратата се разминал с дъщеря си, която излязла от стаята. Т.А. видял срещу себе си Р.И. Едната му ръка била зад гърба, като и на двете си ръце имал ръкавици. Т.А. го попитал „Кой си и какво правиш тук?“. В този момент Р.И. замахнал и забил ножа, който криел зад гърба си в корема на Т.А. Последният възприел ножа като такъв тип „мачете“. Веднага хванал ножа с цел нападателя да не го извади и да не го забие отново в тялото му. Р.И. обаче извадил ножа от тялото на Т.А. и го пуснал на земята. След това минал зад гърба му, който бил приклепнал и се бил подпрял с дясната си ръка на леглото, а с лявата се държал в областта на причиненото му нараняване. Р.И. хванал за врата с дясната си ръка присвита в лакътя си Т.А. Т.А. се опитал да се измъкне и да отстрани Р.И. от себе си, но той с дясната си ръка продължавал да го държи здраво, а с лявата му пречил да го хване. В този момент в стаята влязла съпругата на Т.А. – М.А. Тя започнала да вика „Пусни мъжа ми, не го убивай“, като за да освободи съпруга си започнала да го дърпа към себе си. Вследствие на тези нейни действия и била причинена драскотина по лявата предлакътница. Р.И. казал „Искате да си тръгвам ли, добре, искате да си тръгна ли?“, пуснал Т.А., избутал М.А. и напуснал жилището. Прибрал се в дома си, като двата ножа, якето, шапката и кецовете му останали в жилището.

Т.А. бил опериран по спешност, тъй като му била причинена прободна рана в стомаха със засягане на червата. Успял да се възстанови.

При извършен оглед в жилището на Т.А., в протокола за оглед ножа със синя дръжка не бил описан и иззет по надлежния ред, тъй като същия бил паднал под леглото в спалнята.

Два дни след образуване на досъдебното производство съпругата на Т.А. открила ножа и впоследствие той също бил приобщен към доказателствата.

След залавянето на Р.И. при личен обиск, в него били открити коноп / канабис, марихуана/, разпределен в осем цигари и две малки найлонови пликчета.

При извършеното претърсване и изземване в жилището на Р.И. били открити и 20 бр. саксии със засято растение коноп / канабис, марихуана/, както и електронна везна и 100 бр. малки празни пликчета, същите като намерените при личния обиск у дееца.

Разпитът на 13 годишната А.А. бил проведен в присъствието на психолог.

ВЪПРОСИ:

1. Как следва да се квалифицират деянията на Р.И.?
2. Каква е формата на вината?
3. Каква е формата на съвкупност от престъпления, като се посочи и съответната разпоредба от НК?
4. Допуснато ли е процесуално нарушение при разпита на тринадесетгодишната годишната А.А.?
5. Как следва да бъде приобщен ножа със синята дръжка към доказателствата?

Втори контролен казус

КАЗУС №...

25.10.2014

На 13.09.1993 г. бил сключен трудов договор между Регионален център за „Предказармена подготовка на младежта“ /РЦ“ППМ“/- гр.П***, представляван от началника му Христо Христов и цивилно лице Венци Димов Митев. Съгласно сключеният договор Митев бил назначен на длъжност „Управител на склад за гориво-смазочни материали/ГСМ/, той и шофьор“. Митев имал средно техническо образование. Не бил осъждан. Задълженията на Митев като управител на ГСМ били разписани в т.5 от раздел „Основни функции и задължения“ от длъжностната му характеристика, съгласно която на същия е било възложено да отговаря за получаването, съхранението и отпускането на гориво-смазочни материали; в т.2, пункт 7 от „Ръководството за работа на стационарните складове за ГСМ“ – ежедневно следвало да проверява резервоарите, тръбопроводите и изправността на останалата съдова вместимост; в т.2 от „Основни изисквания към техническите райони за складовете на ГСМ“ – бил е длъжен да проверява оборудването на резервоарите във визираните срокове, при извършени прегледи да отразява резултатите в дневник за прегледите и да отстранява незабавно констатираните неизправности.

На 30.09.1993 г. Митев, в присъствието на комисия с приемо-предавателен акт, приел описаните в акта гориво-смазочни материали, намиращи се в склада на РЦ“ППМ“ - гр.П***, без никакви липси.

Основната дейност на РЦ“ППМ“ е била свързана с предказармената подготовка на младежите за военна служба- били са провеждани курсове за автомобилисти, радисти, парашутисти и т.н. В структурата на РЦ“ППМ“ влизали регионалните аероклубове. Началникът на регионален аероклуб – гр. П*** било лицето Димитър Димитров, който се явявал пряк началник на Митев. Складът за ГСМ, за който отговарял Митев се намирал в охраняем район на РЦ“ППМ“ и представлявал цистерни с различен обем.

Първоначално след встъпването си в длъжност Митев ежесечно докладвал на прекия си началник – Димитров за наличните и изразходвани ГСМ и представял отчет за изразходваното гориво в счетоводството на РЦ“ППМ“, като правил и справки за гориво-смазочните материали, които му се водили по документи. При периодичните си доклади пред Димитров Митев не е споменава за наличието на липси в склада за който отговарял, самите цистерни били пломбирани и ключовете за тях се намирали у него.

За времето от м. септември 1994 до м. декември 1995 г. Митев също не съобщил за констатирани липси на ГСМ, като продължавал да сравнява своите бележки и измервания с документите в счетоводството. Само през лятото на 1995 г. охранители докладвали на Митев, а той докладвал на Димитров за теч от различни цистерни: едната с авиационен бензин, а другата с автомобилен бензин. Въпреки разпореждането да отстрани теча

от цистерните, чрез подмяна на уплътненията им, Митев го изпълнил частично, като подменил уплътнението само на едната.

От 13.09.1993 г. до 16.04.1997 г. Митев приемал, съхранявал и раздавал ГСМ. В края на всяка година началникът на РЦ „ППМ“ Христов издавал заповед за извършване на годишна инвентаризация на активите и пасивите на регионалния център. Членовете на съответните инвентаризационни комисии обаче всяка година подхождали формално към задълженията си, като извършвали справка за наличността на ГСМ-а, за който отговарял Митев само по документи. Реално замерване на наличните ГСМ и засичане със заведените количества в счетоводството на РЦ“ППМ“ не било извършвано. Именно и поради този факт за периода 1993-1996 г. липси не били констатирани.

На 16.04.1997 г. по заповед на началника на Управление“ППМ“-София започнала ревизия на склада за ГСМ в РЦ“ППМ“ –гр.П***. Ревизията установила липса на авиационен бензин и автомобилен бензин на стойност 45 979 899.80 неденоминирани лева. Имайки предвид констатираната от ревизорите липса, както и че към 16.04.1997 г. минималната работна заплата за страната била 29 920 лв. ревизионният акт бил изпратен в прокуратурата.

Било образувано досъдебно производство срещу Митев, в хода на което било установено, че за периода 13.09.1993 г. до 16.04.1997 г. от склада за ГСМ в РЦ“ППМ“- гр. гр.П*** липсвали следните гориво-смазочни материали: авиационен бензин Б-70 – 30 378 литра на стойност 26 125 080 нед.лв., авиационен бензин Б-91 – 5 133 литра на стойност 5 630 901 нед.лв., автомобилен бензин А-93 – 6 023литра на обща стойност 5 541 160 нед.лв., автомобилен бензин А-86 – 72литра на обща стойност 61 920 нед.лв., дизелово гориво – ДСЗ- 84л. на обща стойност 52 920лв., всичко на обща стойност 37 411 981 нед.лв.

Въз основа на свидетелските показания,приобщените документи, двете технически и двете счетоводни експертизи било доказано,че констатираните липси са били в пряка причинна връзка с неизпълнението от страна на Митев на неговите задължения като материално отговорно лице.

Бил изготвен обвинителен акт и бил внесен в съда.

Присъдата на Митев била осъдителна и влязла окончателно в сила на 28.05.2008 г.

ВЪПРОСИ:

1. Каква е правната квалификация на извършеното деяние и защо?
- 2.Каква е формата на вината?
3. Изгответе диспозитива на обвинението
4. Какво е извършеното от Митев престъпление формално или резултатно? Продължавано или продължено? Обосновете отговора си.